

լիս է ինձ այնիցափ, որ մենք կարօտութիւն, չենք քաշել. եթէ որ մի մաքուր, մի անպղոռ զգացմունք կոյ իմ սրտիս մէջն, ու հաւատարմաւթեամբ կատարում եմ ես իրրե քրիստոնեայ՝ գեղի իմ եզրայրակիցներս ունեցած իմ պարտաւորութիւնս, նշանակումէ ձեռք իմ բերել ամենաթանկագին բաղդաւորութիւն, որ այս անցաւոր աշխարհիս մէջ կարող է տրուել մի մահկանացու մարդու:

Սորանից աւելին չեմ ուղում։ Սորանից աւելին չեմ էլ ինդրում իմ երկնաւոր Հօրից ու Աստուածանից։ Կարելի է, որ երկնքից կրակ իջնի ու իմ տունս տեղս այրի. կարելի է, որ զուրը գոյ, իմ ունեցած յունեցածս առնի, տանի. կարելի է, որ հիւանդութիւնս իմ սոկորներս ցամաքեցնի, չորացնի, կամ իմ սիրելի զաւակս իմ ձեռքիցս առնի, կարելի է, մահը հենց ինձ տանի – ես վախենալու, սիրտս դող ընկնելու բան չունիմ, եթէ որ ինձ մնայ միայն իմ գերագոյն բաղդաւորութիւնս։ Ով իմ երկնաւոր Տէր և Հայր, այս գերագոյն բարիքը պահի՛ր ինձ և իմայնոցս համար Քո անչափ ողորմութեամբդ ու անքաւ գթութեամբդ։

(Թագէճ. Քէլք.) Գրիգոր Եպիսկոպոս Աղավիրեանց։

ՏԱՐԻՈՅ ՎԵՐՋԸ.

(Յայլ ԺԱ. 7):

Հոսանքը՝ աղմկուած, ձայներ հանելով, կատաղաբար վա-
ղումէ կապոյտ ալիքների մէջ. այստեղ յուղլում, ուռչում,
զումէ այնտեղ՝ վշրվում, ցրվում, և փրփուր է գառ-
բարձրանումէ. այնտեղ՝ վշրվում, ցրվում, և փրփուր է գառ-
բարձրանումէ. Աղբիւրների որընթաց և անկոյուն ջրի նման ամենայն
նում։ Աղբիւրների որընթաց և անկոյուն ջրի նման ամենայն
նում, իմ մօտիցս վաղելով, անց է կենում, անչետ կորչում,
մի երազի սկզբան:

Այնտեղ էլ մտի. անշորժ ընկած յորձանքի վերայ հրափոյլ
նկարվումէ արեգակի պատկերն, իւր ճառագայթներովը թա-
փանցում է ջրի ամենախոր տեղերն ու երբէք յետ չի քաշ-
մաղաբար յուղլում։

Վազիր, գնան արագ, հասիր սրբնթաց։ Քո մըրքկուած կատա-
ղի ալիքներիդ հետ կարող ես ինձանից խլել, տանել ամենայն
բան, ինչ որ ունիմ։ Քո ջրերիդ ամենախոր աեղը՝ բռլորովին
տակումը, միայն կարողանամ Աստուծոյս և յաւիտենական
կեանքի վերայ ունեցած հաւատու ազատել ու պահել, որ ինձ
կմնայ այս իմ շուտ թուզող, անցկացող երկրաւոր կեանքումն,
ու էլ ափսոսալու բան չեմ ունենալ, որ կորցրի։

Ճամացոյցի ճերմակ տախտակն՝ իւր վերայ գոտնուած սլաք-
ներովը՝ հասկացնումէ ինձ, որ կեանքիս ժամերը մին մինի ե-
տելից սրբնթաց անց են կենում, գնում։ մի տարի անց կացաւ-
իմ վերաս՝ մի շուտաքի նման։ Ի՞նչ ցանկացայ արդեօք ես, ի՞նչ
փոփոխութիւն եղաւ իմ մէջու ի՞նչ պիտի լինիմ այսուհետե-
սե ի՞նչ կլինի իմ հետու։ Ի՞նչքան հեռու գնացի՝ և մինչեւ որ
տեղ հասայ։ Ի՞նչ շոշուեցայ, ի՞նչի՞ տէր դարձայ։ Այժմ աւե-
լի գոհ եմ արդեօք, քան թէ մի տարի առաջ։ Ո՞ւմը պիտի
շնորհակալ լինիմ՝ իմ խելօք և հաստատ սկզբունքներիս, որ
ունիմ, թէ անակնունելի հանգամանքներին ու դիպուածնե-
րին, որ առանց իմ մէջ խառնուելուս, պատահեցան։ — կամ
աւելի՞ դժբաղդ եղայ արդեօք։ Ի՞նչու մի տրամութիւն կայ
իմ սրտիս մէջը տարւոյ այս վերջին ժամերումն, և այդ բա-
նի մէջ ով է մեղաւորն, ուրիշներն, թէ, կարելի է, հէնց ես
ինքս։

Ոչ մի հին տարի չէ անց կենում մեղ համար և ոչ մի նոր
տարի չի գալի մեղ վերայ, որից անբաժան չլինեն այս և այս-
պիսի հարցումներ, որ մարդս չանի ինքն իրան։ Կար մարդ, որ
ոիրով չի սւզում մտիկ տալ անց կացած ժամանակի վերայ։
Ի՞նչու։ Նորան համար, որ անցեալն իրան տեսակ տեսակ ձախոր-
դութիւններ բերեց — մարդկանցից զգուանք ունեցաւ, ունե-
ցածք պակսեց, իւր սրտին թանկագինները մեռան։ Աւելի սի-
րով իւր աչքն ուզգումէ այն բանի վերայ, ի՞նչ որ պէտք է գայ։
Ողջունումէ գալու ժամանակը խաղաղիկ ու անվրդով յոյսե-
րով։ Կմկմումէ իւր ցանկութիւններն։ Իւր երեակայութեան
առաջ ձմեռն եկած, նստած ձեան այն կողմն մի նոր գարուն է
բացվում իւր համար։ Որքան անակնկալ բաներ կ կարելի է ի-

բան յուսալ: — Մի ուրիշն, որ մարդկային վեհակի փոխոխութեանն անտեղեակ չէ, ուրախ սրապ յետ է մոիկ տալի անց կացած տարւոյ վերայ, որ իրան շատ ուրախութիւնները բայց սիրու դողումէ ապագայի չարիքից, ինչու որ կարող է փորձանքների հանգիպել և աւելի կորցնել, քանի թէ որչափ որ աշխատել է ու ձեռք բերել: Ո՞վ է իմանում. կարելի է՝ մի անուկնեալ բան կսլատահի և իւր բազգաւորութիւնը կիսանգարի: Ո՞վ է իմանում. կարելի է, որ մեծ աշխատութիւնների ու չարչարանքով հաղիւ ձեռք բերածը՝ փրփուրի նման, ի վուլ գոլ՝ ու չի ոչնչանալ:

Սովորաբար այս ու այսպիսի զգացմունքներով է ողջունում
մարդս նոր տարին. իբրև նոր ժամանակ, որ գալիս է: Ամեն
անդ սովորութիւն դարձած ընդհանրապէս տօնելը նոր տա-
րին՝ արդէն մեր մանկութեան օրերից սկսած՝ մի շատ նշանա-
ւոր բան դարձած է մեզ Համար մեր մտած նոր տարին. ու մեծ
խորհուրդ ունի ամեն մի մտածող մարդու Համար, ուստի և
խորհրդածութիւններ է անել տալի մեզ. աւելի նոր որամա-
զբանական, աւելի նոր Համարմն է տալիս մեզ՝ քան թէ մի ու-
րիշ ժամանակ՝ մտածելու Նախախնամութեան ճանապարհնե-
րիշ ժամանակ՝ մտածելու Նախախնամութեան ժամում, որիմ բա-
րի վերոյ: Ես էլ այս իմ առանձիւթեան ժամում, հէնց այդ ու-
րեալաշտական մտածմունքներիս եմ նուիրում, Հէնց այդ ու-
րեալաշտական մտածմունքներով անցկացնեմ այս թանկագին
ու անդառնալի ժամն:

Անշուշտ՝ ոչ մի զգացմունք, առաջիկայ տարւոյ վերայ մա-
ծելու ժամանակ, այնչափ վառ չէ իմ մէջս, որչափ որ այն
ցանկութիւնն, որ ողում եմ իմանալ թէ՝ ինչ բաներ կպա-
տահեն ինձ, ինչեր կզան իմ զԼիիս, բաղդ՝ թէ անբաղդու-
թիւն, ինչ օինձակ կըերի ինձ այս նոր տարիս: Բայց և զգում
եմ, որ առաջուանից այդ իմանալն իմ մարդկային ուժիցո վեր
է. Յաւիտենական Կմասութիւնն մեղ որպեսի է ապագայի
է. Այդ բանն անել եթէ կա-
քուր գոնէ մի փոքր բարձրացնելու: Այդ բանն անել եթէ կա-
րողանայի, իմ ապագայի վերայ ունեցած քանի քանի յոյսերս
կոչնչացնէր՝ և իմ որոխ մէջը քանի ու քանի տեսակ երկիւղ
կըցէր: Սորա համար՝ եթէ որ իմ իշխանութեանս տակը լինէր
կըցէր: Սորա համար՝ եթէ որ իմ իշխանութեանս որոշ և ճիշտ
ու ձեռքից զար ոյնօր՝ առաջուանից իմանալ որոշ և ճիշտ
կերպով բոլոր հետազոյ տարւոյ մէջն ունենալու կետնօքիս մէջ

ինձ պատահիլիքն ու իմ անելու բաներս, չէի ուզենալ իմանալ.
• ինչու որ՝ սարսափում եմ ասելու — պէսք կլինէր որ մտիկ
տայի ու տեսնէի նոյնպէս և այն անխելքութիւններն, որ ես
ոլոտի անէի, որով հիմն կդնէի ինքս իմ ձեռքովս իմ շատ ան-
բաղդութեանց: Միայն մէկին կվայելի ամենագէտ լինել, միայն
ամենասուրբ և ամենիմաստ Ատեղծողին:

Ուեւ շինում եմ ինձ համար այս ու այն գեղեցիկ նտիտ-
գձերն ու մտածում թէ՝ ինչ իմ օրտիս ցանկալի ու սիրելի
բան կարող էր լինել, եթէ որ այս ու այն ծածուկ ցանկու-
թիւններս կատարուէին: Ես իմ յոյսերիցո փոքրիկ դրախտներ
իմ շինում, և ցաւ կտար օրտիս, եթէ որ ոչ մէկն էլ իմ ըս-
տոր յոյսերիցո ինձ չպարզեւէին: Դորա համոր սիրով մտա-
ծում եմ այն բանի սերայ, ինչ որ ոլոտի անեմ, որ իմ կող-
մից իմ ցանկութիւններս կատարուելը յաջողեցնէի: Ինչու որ
յետոյ բաղդին կթողնէի մնացածք:

Բաղդին: Խսկապէս ինչ սլոտի հասկանամ ես բաղդ ասելով:
— Բարեյսջող հանգամանքներ, բարեյաջող դիպուածներ, որ
պատահմամբ լինում են: Աչ, ոչ մի լաւ՝ կամ վատ վիճակ չէ
վիճակվում: մարդուս կոյր գիպուածով համաշխարհական վի-
ճակների մէջ ամենայն բան մին մինի հետ ամենասերտ կապով
կապուած է: Այսօրուայ վայրկեանի հետ կապուած են ապա-
գոյ գարերը. մը երեխայի արած գործի հետ կապուած են՝ անե-
րեոյթ ներգործութիւններով շատ անգամ ազգերի վիճակ-
ներն: Աշխարհների մը ուրիշ թագաւոր կայ, որ ամենայն բան
առաջնորդումէ ու կառավարում:

Այսուղ մենք մեր յոյսերովն, ակնկալութիւններով ու ցան-
կութիւններով յանկարծ կանք ենք առնում: Մտածում ենք
թէ՝ մեր ուզածով, մեր ունեցած խելքով՝ բան չի լինիլ. Հետ
քէրագոյն զօրս-նեան պահն էն: Այս մտածմունքը մեր օրտի մէ-
ջը գողէ քցում: Կղուր է, որ մենք փայլուն գրախաներ ենք
շինում մեր երեակայութիւններով — մենք հատժում էն: միայն.
իսկ Աստուածոյ: Այն ամեն բանն, որ մենք ապագայ տարւոյ
մէջ՝ մեր ունեցած ակնկալութիւններից երազում ենք, կա-
րելի է, որ մէկն էլ այնպէս զուրս չի գայ և այնպիսի բաներ
պատահեն, որոնց վերայ մենք այսօր չենք մտածում: Աենք

Գերագոյն կակի իշխանութեան տակն ենք, և դեղեռմ ենք մեր կենաց ճանապարհի վերայ, ու Աստուած մեր ձեռքիցը բռնումէ, ինչպէս որ մի երեխայ ատիկ տոտիկ է անում, հայրն իւր հազուսի կապից կամ ձեռքը բռնած, Աստուած է դապղն, Աստուած է անորինողն, Աստուած է առաջնորդողն և ինչպէս անհասանելի են նորա գատաստաններն, ինչպէս անքննելի են նորա ճանապարհներն:

Այս բանն հասկանալս խոր մտածութեան մէջ է ինձ քցում: Ես մոխիկ եմ տալիս իմ ետես, իմ անց կացրած ժամանակիս վերայ, և մինչեւ անգամ իմ տղայութեանս օրերին, իմ պատանեկութեանս թառամած առաւօտեան արշալուսի վրան եմ միոք անում, — ու խոստովանում եմ դողովով, — որ Նախախնամութեան ճանապարհները մութ են: Քանի ու քանի բան պատահեց, ու ես բողդաւոր չեղայ: Ես կցանկալի հաւատալ թէ՝ ինձ համար աւելի լաւ կլինէր, եթէ որ ուրիշ վիճակ ունեցած լինէի: բայց և այնպէս պատահեցաւ ինձ այսպէս՝ և ոչ ուրիշ կերսլ լինել: Ենչու այսպէս եղաւ, հարցնում եմ ինքս ինձ: Մտիկ եմ տալիս իմ առաջո՝ ապագայի ամպերին, որ իմ կեանքիս դեռ ես ինձ մնացած օրերը պատում են, և խոստովանում եմ աչ ու դողով, որ Նախախնամութեան ճանապարհները մութ են: Ամեն իմ նախաղաղաբանութիւններս, իմ արածո ու չարածս, որ իմ և իմայիններիս համար մի սիրած հապատակիս հասնեմ, կարելի է, զուր են. և այն, ինչ որ սկսում եմ անել, կարելի է, բոլորովին ուրիշ հետեանքներ ունենայ, քան թէ ինչ որ մտքումն զրած էի: Ենչու է այդպէս:

Մարդո չէ կարող ապահով կերսլով որ և իցէ՝ նպատակ իւր առաջն ունենալ՝ բացի այն բանից, ինչի որ կարող է հասնել իւր ունեցած ուժովն. ուրիշ ամեն բանի մէջ պէտք է հողեղին մարդո, առանց չափից դուրս յոյսեր ունենալու, առանց չափից դուրս վախենալու, իւր ունենալու վիճակը հանգիստ սրտով և աներկրայ յուսով ակնկալի ոյն գերագոյն էակի ամենիմաստութիւնից ու բարութիւնից, որ իւր սիրուցը մեղ կեանք է պարզեել:

Եւ ի՞նչ բանի կարող ենք մենք ապահով կերսլով հասնել մեր ուժով. և ի՞նչ է այդ նպատակն որ կարող ենք ունենալ: Այդ նպատակն է՝ մեր հողին կատարելողործելը, մեղքի հետ

կուռելով, առւրբ հաւատով հաւատալով Աստուծոյ:

Ի՞նչ վեճակ էլ ո՞ւ մարդուն վեճակուն ըստ ինչեան վագ չէ. բայց մարդու է միայն աւելի վագն էւր սանեցած վեճակին համար: Ծատ անգամ պակասումէ նորան հոգւոյ մեծութիւն, որ իւր կարծած յարիքն իրրե Աստուծոյ պարզեած բարիք իւր օգտին բանեցնի. որպէս և իւր կարծած բազզաւորութիւնն արժանաւոր կերպով տանի: Այս տեղից է դուրս գալի կեանքի ամենաչար զեն՝ ներքին ոժքունակուն:

Այս, կրկնում եմ՝ ես, և այս մտածութիւնն նոյն չափ մեծ խորհուրդ ունի, որյափ ճշմարիտ էլ է թէ՝ հողածին մարդոց վիճակուած ոչ մի վիճակ ըստ ինքեան վատ չէ. միայն մաշկանացու մարդը շատ վատ է իւր վիճակին համար: Եթէ բարիք ունի, աւելի մեծ բարիքների ետևից է ընկնում, Աստուծոյ իրան պարզեած միջոցներն իւր հոգին ազնուացնելու և իւր նման մարդոց բազզաւորացնելու համար բանեցնելու տեղը: Եթէ չունեար է, նախանձումէ իրանից աւելի բազզաւորներին առանց մտածելու թէ՝ ամենայն երկրաւոր բազզաւորութեան բարիքները փչանալու բաներ են միայն: Եթէ հիւանդ է, վիափակումէ առողջ լինել, բայց իւր ապականացու մարմնոյ ցաւերը զուր տեղն են նորան համոզում մտածել իւր հոգւ ազատութեան վերայ, որ անմահ լինելու համար է ստեղծուած: Եթէ առողջ է, աշխարհիս տեսակ տեսակ վայելչութիւններին ու զրօնանքներին խելքն ու միտքը տալով, շատ քիչ է պատահում նորան այնչափ մտածմունք ու խոհեմութիւն ունենալ, որ իւր նշանին առողջութեան պատուական մասը լաւ պահպանի:

Մտածիր ուրեմն և հասկացիր, որ ամեն մի վիճակ, որ եկող տարումը կարող է քեզ վիճակուիր, աշխարհիս մարդոց խելքովն՝ քեզ համար ընդունելի լինի՝ կամ անընդունելի, հաճելի՝ թէ անհաճոյ ու քեզ տիրեցնող, քո հոգւոյդ մի սուրբ տրամադրութեանը համար նպաստաւոր է: — Այս է այն նորամակութեանը համար նպաստաւոր է: — Այս է այն նորամակութեան, որին որ դու քո ունեցած ուժովդ հասնել կարող ես, ուրիշ մի հաշիւ յանես քո մտքում ու չկարծես: Թէ ուրիշ բաների էլ կարող ես հասնել անկասկած: Այն ժամանակ միայն կարող կլինիս ինքող քեզ համար ասել թէ՝ դու իսկապէս իմաստուն ես. այն ժամանակ Աստուծոյ ճանապարհներն՝ էլ մութ

յեն Ախիլ քեզ համար, ու դու քո վիճակից բերմանքն աւելի
յաւ կհասկանառ:

Այս մտածութիւնն այնչափ մեծ միոք ունի, որ ինձ համար
երջանկարեր խորհրդածութիւնների առաջ պղբիւր կարող է
դառնալ։ Սորո համար չեմ ուզիւ, որ իմ ուշադրութիւննե-
րիցս վրիոլի, այլ շատ անգամ իմ յիշովութեանս մէջ կոր-
ծարծեմ ու կնորոգեմ։ Եւ որովհետեւ կատարելապէս հա-
մազուած եմ, որ ամեն ինձ պատահածն Աստուծոյ տհօրէնու-
թիւնովն է լինում, ինքու ինձ ու իմ այժմուղընթիւնն կքննեմ։
Կաեւնեմ թէ՝ արդեօք ես ինձ ու իմ ներկայ վիճակս իմ ան-
մահ հոգիս մաքրելու համար զործ ածել եմ։ Եմ վիճակիս ա-
մեն մի անգամ վսիսուած ժամանակն ինքու ինձ կհարցնեմ
թէ՝ ի՞նչ ազդեցութիւն կարող է ունենալ ու պէտք է ունե-
նայ այս պատահմանիքն իմ մտածովութեանս վերայ։ Այս հան-
գամանքներիս մէջ ես՝ իբրև քրիստոնեայ, իբրև Աստուծոյ զա-
ւակ, իբրև անվախճան զոյսւթիւն ու կիանք ունենալու հա-
մար կոչուած հոգի՝ ի՞նչ և ի՞նչպէս պիտի անեմ։ — Եւ ինչպէս
որ իմ հոգիս՝ ուրախութիւններ ու ցաւեր ունեցած ժամա-
նակն՝ աւելի ջերմեռանգութիւնով է բարձրանում վերասլա-
նում զէպի Աստուծ, արդեօք իմ աչքերս էլ աւելի կլուսա-
ւորուին և լոյս կտեսնե՞ն այնակեղ, ուր որ այժմ իմ զիլիս-
եկած շատ բաների մէջ մութ ու խուար պատած է երեւմ։

Առառնելոյ ստեղծած ամեն արարածների մէջ ներդաշնակութիւն կայ: Եւ նու զրուած մեծ կարգն խանգարել է յանդկառւմ, ինքն իրան է պնառւմ: Սովորթիւններն ու կրքերն, որ մեզ զէալի չարն են տանում, տիեզերական օրէնքի զէմ չակառթիւններ են: Ով որ ապրումէ միայն այս աշխարհին փողի, պատիւնների և զգայական վայելչութիւնների համար, իւր գլխին եկածների նպատակների մէջ խառնավնդորութելք չհացնելու բաներ կզոնի: Յայտնի տեսնվումէ, որ այդ պիսի համար զէ իմացել զեռ և ո իւր հոգին Առառնելոյ հետ համարդը չէ իմացել զեռ և ո իւր հոգին Առառնելոյ համարդը կառավարող նախախոնամանյին եցնել: Ոչ թէ իմաստութեամբ կառավարող նախախոնամանյին եցնել է մարդ կոյին կեանքի կորզերը խտնել, շփոյ եան ձեռքն է մարդ կոյին կեանքի կորզերը խտնել, ու ինքնահաւանութել, այլ մեր անչիւն և ունայն կարծիքն ու ինքնահաւանութել, ինչ որ յաւիթիւնն է այս շփոթները բերել, որովհետեւ մենք, ի՞նչ որ յաւիթիւնն է այս շփոթները բերել, ունական չայրն յաւիտեականութեան համար է ստեղծել, աենական չայրն յաւիտեականութեան համար է ստեղծել,

ուզեցել ենք մեր ունայնասիրութեան հաշտի մէջ քցել:

Աստուծոյ ստեղծած բոլոր բաների մէջ ներդաշնակութիւն կայ: Ենչ որ ստեղծել է նա, բոլորն էլ բարի են: Այս նայելով թէ՝ ինքս որչափ բարի եմ, այն չափով էլ Երկնաւորի երանելի թագաւորութեանն եմ պատկանում, և ամեն մի մարդ ուս ունեցած վիճակին մէջ Աստուծոյո գժութիւնն ու ովորմութիւնն է տեսնիում: Երանի թէ այս ճշմարտութեան մէջ էլի հաստատ համոզուած լինէի ու մնայի իմ կետնքիս այս նոր տարուանս մէջ էլ, որ իմ առաջս է: Այս ճշմարտութեան մէջն է ամենաբարձր իմաստութեան միջուկն և այդ ոլիոի իմաստութիւնից յառաջ եկած որոի գոհութիւնն: Այս ճշմարտութիւնը հասկանալովս, իմ հայ գամանքներս կշռելու մէջ արած քանի քաշած ցուերիցս ազատ կմնայի: Քանի ու քանի արտասուք սլակառ թափած կլինէի սոց կացած տարիներում, քանի ու քանի փոշիմանութիւն ու ափսսանք սլակառ կունենայի հետագայ տարիներումն:

Այս Աստուծութ, ով իմ Արարիչ, ով իմ առագայիս թագաւորն: Այս մտածութիւններովս եմ ցանկանում ընդունել և սղջունել իմ գալու օրերս: Ենչ վիճակ էլ որ Դու ինձ համար ունենալ կամեցած լինիս, Քո հայրական սիրոյ վերայ վրստահ լինելով, խոնարհութեամբ ու հնազանդութեամբ կընդունեմ: Եւ երբ որ իմ գլխիս եկած մէ բան՝ իմ ունեցած վիճակիս մէջ ինձ ընկճելու լինի, որ մարդիկ անբաղդութիւնն անուանում, ինքս իմ մէջ կմտածեմ ու կտսեմ թէ՝ չէ, անբաղդութիւն ասած բանդ չկայ, այլ այն է, որ մարդո իւր վիճակին մէջ իւր գլխին եկածն անբաղդութիւն է համարում ու իւր համար անբաղդութիւն շինել ուզում: Բայց Աստուծուն ոէր է և մարդոց միայն բաղդաւորութիւն պարգեել է կամենում: Եւ երբ որ ցաւն ինձ կկոտրի, երբոր արտասուք կթափիմ, երբոր կկարծեմ, որ չափից զուրս քաշած ցաւերիս էլ չեմ կարում գիմանալ, հոգիս բերանս է եկել, էլ ինձ տպրելու ճար չկայ, մահս աչքովս պիտի տեսնեմ, այն ժամանակ ինքս ինձ կքննեմ ու կհարցնեմ թէ՝ չնչո՞ն է՞ այսովով անդանելի շաւուշ: Անցաւոր բանին սաստիկ կերպով սրտով կպած լինելս չէ արդեօք: Միթէ գորա համար արտասուք թափելը կարծէ, Միթէ մի բան կորցրել եմ, քանի որ ինքս ինձ կորցրած

չեմ, ոչ էլ Քեզ, ոչ իմ ստեղծող Աստուածու, Միթէ միայն մի կարճ ժամանակ այս աշխարհումն ապրելու համար եմ այս կեանքումս։ Միթէ յսլիտիւ կարելի է, շատ մօտիկ ժամում ամեն բան, մինչեւ անգամ իմ դիակո կորցնեմ ու չետ թողնեմ այս աշխարհում։ Այն ժամանակ ես ինքու իմ թափած արտասուք/ցու կամացիմ ու կղօրանամ։ Այն ժամանակ իմ հոգիու՝ իւր թուլացած զրութիւնից՝ դարձեալ ոյժ կստանայ, Քո իմաստուն տնօրէնութիւններիդ վերայ անթերի հաւատավ մըտիկ կտայ, ու էլ երբէք չի ւքանիիւ։

Քո ստեղծած աշխարհիդ մէջ անայն բան ներդաշնակութեան մէջ է։ Այսողէու եկող տարիս էլ իւր ամենայն բերմունքով Քո խորհուրդներիդ հետ գեղեցիկ համաձայնութեան մէջ կլինի։ Սորա համար սպասում եմ ես նոր տարուս, որ գալու վերայ է։ Հանդիսուոր ու տօն կատարելու որտի հանգստութէնով, լի վոտահութիւնով և անսահման հնագանդութիւնով, ինչու որ վճռել եմ մոքումս, որ ես էլ մ՛շտ իմ լաւագայն համոզումներիս հետ ու քո տնօրէնութիւններիդ հետ համերաշխ լինիմ, թէ ես և թէ որոնց որ Դու ինձ տուել ես ։

Բայց, իմ երկնաւոր Հայր ոչ թէ ինչպէս որ ես կուզեմ — ոչ, ոչ, այլ ինչպէս որ Քո կամքդ է։ Սիրումիմ այն ինձ հաւատարիմ հոգիներին, որոնց որ Դու ինձ պարզեել ես, բայց իմ նոցա վերայ սաստիկ շատ սէր ունենալու կարող է ինձ թուլութեան տանել ու անարդարութեան։ Պէտքէ այն մտածմունքն էլ ինձանից հեռու չլինի, այլ իմ սրտիս շատ մօտիկ, որ ինձ համար ամենաթանկագիններս էլ կարող են ձեռքիցս առնուիլ։ Ո՞չ, երբ որ մի օր իմ սիրտս կկոտրուի, այն ժամանակ՝ արդէն սովորած լինելով այն մտածողութեանս որ աշխարհիս վերայ մի անգամ միմեանցից բաժանուիլը կայ ու պէտքէ լինի, որ կարելի լինի երկնքումը իրարու իւնչն ունել, այդ իմ կոտրած սիրտս ինձ յուսահատութեան չի տանել, այլ Քեզ փառք կտայ, այն, ամեն իւր ցաւերի մէջ քեզ փառք կը տայ։ Այն ժամանակ կասեմ մոքումս թէ՝ Դու սորանց իմ սրտիցս կտրեցիք, իմ սրտիցս, որ նորանց կպած էր այս աշխարհումս։ Այն ժամանակ իմ սիրտս աւելի յայտնի կերպով միայն կփափագի որ իմ աչքու քյեմ յաւիտենական կեանքին, այնաեւ ախ, այնաեւ, ուր ու կորցրի, որոնց ուր ու մէտի կը կին տեսնեմ նորանց, որ կորցրի, որոնց

հոգին այս աշխարհումն այլ ևս չէ ժպտում ինձ, եւ որոնց
հող գառնալու մարմնի վերայ ման են գալի ոռ մրրկոլից քա-
միներդ ու անձրելի թուխ թուխ ամոլերդ։
Ես հանգիստ եմ որտով. ամեն մի իմ գլխիս գալու բանին
պատրաստ եմ։ Ասուծոյ թագաւորութեան մէջ ամենոյն բան
ներդաշնակութեան մէջ է. ուրեմն ինչպէս կարելի է, որ հո-
գիների համերաշխարութիւնը կարուի—Ասուծով զնում
եմ նոր տարւոյս առաջն։

(Թարգմ. Գէլմ.)

Գրիգոր Խոյնկոսպոս Աղափիրեանց.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԳԵՂԱՍԻՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆ

(Ծ-Ր-Ա-Հ-Ք. Լ. ՔԵՐԸ)։

Մարմնամարզութիւնն նպաստում է նաև գեղասիրական կրթութեան, որովհետեւ դա մարդու, նախապատ'երի ամենագեղեցիկ արգասիրի մարմ-
նական և հոգեկան ներդաշնակութեան զարդարնելն իրեն վերջնական նպա-
տակ է գրած։ և ինչպէս որ Գեղօթէն ասումէ, թէ գեղեցիկը և թէ բա-
րին մի գերակայ (ideal) է, որն երբէք յերեան չը գար, սակայն նորա
փայլն ստեղծող հոգու հազարաւոր արտայայտութիւնների մէջ տեսանելի է
լինում։ Գեղեցիկ է այն իրը, որի ձևն նորա գաղափարի (idee) ամենակա-
տարեալ արտայայտութիւնն է և Պղատնի ասելով մարդու գեղեցկութիւնը
պէտք է աստուածային գաղափարի արտայայտիչ լինի։ Մարդկային մարմինն մի
ձեւ է, այն է, նորա մէջ եղած հոգու երեսոյն ուղղուած դէպի զգայական
աշխարհ։ և հոգու ամեն մի ազնուացումն պէտք է որ յայտնի փոխա-
գարձ ներդործութիւնների միջոցին, որոնք հոգու և մարմնի մէջ տեղի են
ունենում։ մի ազնուացնող ազգեցութիւն առաջինի (մարմնի) վերայ ու-
նենայ, ինչպէս ընդհակառակն ձեմ գեղեցկացումն առանց գաղափարի
վերայ ներդործիու չը մնար. նոյն իսկ իմաստուն Սոկրատէսի տգեղ կեր-
պարանքն այնպէս նորա գեղեցիկ հոգւով զարդարված էր, «որ նորա
տպեղութիւնն գեղեցկութեան փոխուեց», ամեն մի ցանցառ մարդու մօտ
կարելի է նկատել թէ մի կարծ ժամանակ վարժուելուց զկնի ձեմ կազ-
մութիւնն հոգու վերայ ինչպէս է ազդում։